

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVER SI LUMINA

JUSTITIE SI LIBERTATE

DIRECTOR: PETRE BORS

PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 »
Pe 3 luni . . . . . 8 »

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA

BUCURESCI
No. 5, CALEA RAHOVEI, No. 5

Un număr vechi 2 Lei

SUMAR

Deschiderea anului judecătoresc 1895-96.

Secretul scrisorilor missive, discurs ținut cu ocaziunea deschiderii anului judecătoresc 1895-96 de d-l G. Filitti, procuror general la Inalta Curte de Casație.

Respunsul d-lui C. E. Schina, prim-președinte la Inalta Curte de Casație la discursul de deschidere al d-lui procuror general.

Compunerea curților și tribunalelor.

Bibliografie.

DESCHIDEREA ANULUI JUDECĂTORESC 1895-96

Erî Vineri, 1 Septembrie, s'a deschis, cu solemnitatea obicinuită, anul judecătoresc. La Curtea de Casație, solemnitatea a fost presidată de d-l prim-președinte C. E. Schina.

Discursul de deschidere a fost pronunțat de d-l procuror general G. Filitti. D-sa a vorbit, după ce a reamintit în treacăt activitatea și progresele Curții de Casație în actualul local în timp de 32 de ani, despre *Secretul scrisorilor misive*, un subiect foarte interesant și foarte delicat. D-l procuror general a tratat acest subiect cu multă competență, și a fost foarte admirat de numerosul public ce din vreme ocupase marea sală a secțiunii întâia. La acest discurs a răspuns în puține dar mult înțelepte cuvinte, d-l prim-președinte Schina.

Printre numeroșii asistenți am remarcat din baroii pe d-nii avocați G. Danielopolu și N. Crătuțescu, profesori universitari; d-nii Gr. G. Păuțescu, M. Korné, G. Palladi, D. Chabapci, C. G. Arion, A. Drăghici, Anton Antonescu, T. Căpitănovici, G. Bursan, etc., etc. Din magistrați am văzut pe d-nii H. Catargi, A. Vlădescu, Stămbulescu, Miculescu, Zisu, etc. etc., de la tribunalul Ilfov.

La Curtea de apel solemnitatea a fost presidată, în lipsa d-lui prim-președinte Adolf Canta-

cuzino și a d-lui președinte G. E. Schina, de d-l președinte Ath. Kivu. Discursul de deschidere a fost pronunțat de d-l procuror C. N. Tătăranu, care a vorbit cu mult talent despre: *Judecătorii de instrucțiune*.

Publicăm așî importantul discurs al d-lui procuror general G. Filitti, precum și frumosul răspuns al d-lui prim-președinte G. E. Schina.

Discursul d-lui procuror C. N. Tătăranu 'l vom publica în numărul viitor.

Promitem a publica și celelalte discursuri pronunțate la Curtea de apel din Iași de d-l procuror general Șutu: „*Despre antropologia criminală*”; la Curtea de apel din Galați de d-l procuror Leon Crupenschi care a tratat subiectul: „*Dacă agenții poliției judiciare, auxiliari ai Ministeriului public, au dreptul să aresteze și în flagrant delict, ori numai în crimă*”, și la Curtea de apel din Craiova de procurorul general Gr. I. Columbeanu, care a vorbit despre: „*Reorganizarea serviciilor portăreilor saū despre oficiul de executare și notificare*”.

Domnule Prim Președinte,
Domnilor Judecători,

Țineam la o ședință solemnă ca aceea ce ne întrunește astăzi, că deschiderea noului an judecătoresc se consideră ca cea mai mare sărbătoare a justiției. Inaugurarea se face printr'un discurs ce procurorul general urmează, conform art. 82 din legea noastră organică, să pronunțe, la care răspunde Domnul prim președinte. Prin măsura acesta legiuitorul a voit ca într'o zi așa de solemnă, și după inițiativa ministerului public, judecătorii să-și aducă aminte de tradițiunile cele bune, care sunt menite a ridica justiția la vederile cele mai înalte și adevărate, și se proclame meritele celor ce s'au devotat cu inima și cu știința pentru a atinge acest scop, după cum se exprima regretatul prim președinte Alexandru Crețescu, în respunsul cu care a onorat discursul nostru de reintrare la 17 August 1881.

În anul acesta vom avea în curând o a doua sër-

bătoare judecătorească tot așa de mare, dacă nu chiar mai mare ca aceea de astă-dă. Înțeleg a vorbi de inaugurarea palatului justiției.

În adevăr, mulțumită stăruințelor neincelate ale Majestății Sale Regelui pentru tot ce interesează buna administrațiune a Justiției, având tot-d'auna drept de visă «*Justitia est regnorum fundamentum*», mulțumită corpurilor legiuitoare care au votat creditele necesarii, și a guvernelor cari au pus toată silința întru alcătuirea planurilor, și mai cu seamă întru executarea lor cu toată celeritatea putincioasă, justiția are sanctuariul său, sacerdoții ei vor intra în curând în templul măreț ce se ridică pe malurile Dâmboviței.

Domnilor,

Sunt acum 32 de ani de când Înalta Curte a fost instalată în acest local; căci Curtea a început a funcționa la 15 Martie 1862, și peste un an s'a mutat în aceste case. În această sală s'au pronunțat primele decisiuni cari au dat o direcție nouă în mersul justiției, potrivit cu noile instituțiuni ce și-a dat țara, și la cari decisiuni au luat parte bărbați ca Vasile Sturza, Șerlat Fălcoianu, Vasile Mălinescu, Ludovic Steege, Dimitrie Vioreanu, Eustație Schina, Ștefan Pherekide, Ioan Florescu, Alexandru Creșescu și atâția alții a căror nume mi scapă în acest moment.

În această incintă, în cursul unui pătrar de secol, a resonat vocea elocuentă a baroului român, compus astă-dă, ca și în trecut, de jurisconsulți eminenți, printre care au figurat, ca să nu vorbim de cât de cei trecuți din viață, Manolache Costache Epureanu, Constantin Bozianu, George Costaforu, Vasile Boerescu, Dimitrie Cornea, care a redactat, ca secretar general al ministeriului justiției din Moldova, cele mai multe circulări coprinse în colecția Pastia, și relative la modul de a se interpreta de tribunale legile în vigoare la acea epocă.

Astă-dă dar, când ne-am întrunit pentru ultima oară în acest local, spre a inaugura redeschiderea noului an judecătorec, credem că împlinim o datorie scumpă inimelor Domniilor-voastre, dacă aducem prin aceste câte-va cuvinte un ultim omagiu memoriei acelor cari nu mai sunt printre noi, și cari au ilustrat prin munca lor acest locaș, ce a servit până în prezent de sanctuar al Justiției, precum și-a ilustrat intrarea numele eroului de la Grivița.

Căci nu trebuie să se uite, că, dacă mulți dintre bărbații cari ne-au precedat în această Înaltă companie, nu posedau știința dreptului, nu este mai puțin adevărat că ei aveau o mare experiență întru interpretarea vechilor legiuri în vigoare până la 1865, ca foști membrii ale celor mai înalte dregătorii de sub regulamentul organic; și mulți dintre ei au fost, pe tărâmul politic, alături de marii patrioți cari, fără deosebire de culoare politică, s'au unit și au luptat o jumătate de secol, pentru a emancipa țerile surori de despotismul și ignoranța în care erau scufundate de secole, precum a luptat Mihail Bravul și Ștefan cel Mare pentru a smulge moșia strămoșească din ghiarele barbarilor.

Dacă dar dă Morlon, primul președinte al presidiului din Tulusa, dupe cum diceam prin discursul nostru de renințare din anul trecut, se fălea că Franția nu avea nimic de invidiat altor timpuri și altor națiuni, pentru că a avut și ea un D'Aguesseau precum a avut

Justinian pe celebrul jusiconsult Tribonien, Teodoric pe celebrul istoric, philosoph și publicist Casiodor etc. Să ne fie permis și nouă să ne mândrim că am avut un Mihail și un Ștefan! am avut oameni de inimă, de un patriotism mai pre sus de veri-ce laudă, cari au sacrificat și viața și averile lor, pentru a contribui la renașterea României!

Biografia multora din acei bărbați, ar fi plină de învățăminte pentru noile generațiuni, căci patriotismului lor datorim instituțiunile de care ne bucurăm astă-dă, în fruntea cărora putem pune instituțiunea Curței de Casație.

Și avem pe Majestatea Sa Regele Carol I, Augustul nostru Suveran, care a urcat împreună cu El pe tronul lui Mihail și a lui Ștefan, virtutea, probitatea și înțelepciunea, și care în timp de pace a lucrat cu o stăruință, și o abnegațiune fără exemplu, spre a face să prospere noua Sa patrie, pe toate căile activității sociale, iar pe câmpul de resboi, în fruntea bravilor săi ostași, a recucerit gloria străbună, și a făcut din cele două provincii din poalele carpaților România modernă, un stat de sine stătător, un regat stimat și respectat de toate națiunile civilizate!

I.

Domnilor Judecători,

Subiectul discursului nostru din anul acesta este relativ la secretul scrisorilor misive,

Scrisoarea misivă, acest mijloc de comunicațiune, această convorbire între absenți⁽¹⁾ este de buună seamă mijlocul cel mai eficace pentru a înlesni relațiunile sociale⁽²⁾.

Comerciu scrisorilor misive este foarte vechi, putem dice că a luat naștere o dată cu invenția scrierii, și s'a practicat de toate societățile în trecut. Ion Gură de aur într'o scrisoare adresată unui prieten, dicea: «Această scrisorică va străbate pustiiurile, va străbate mările, va trece printre cetățile populate, și și va aduce, de a dreptul, gândirea mea și aducerea aminte de mine».

În adevăr, scrisorile transportând gândirile cele mai intime ale omului, devin un deposit de destăinuirii de familie, de bucuriile, de durerile, de speranțele și de îndoelile noastre.

Dar și în viața civilă scrisorile sunt un agent puternic al transacțiunilor, și pot constitui un titlu și o probă a convențiunilor; însă tocmai pentru cuvântul acesta corespondența prin scrisori a provocat în drept, probleme destul de delicate, cari au dat loc la controverse.

Dreptul penal garantează inviolabilitatea secretului scrisorilor; garanția aceasta, însă dispăre când necesitățile justiției civile, și mai ales a celei criminale o cer.

Dreptul administrativ se ocupă de condițiunile în virtutea cărora statul primește sarcina transportării scrisorilor.

¹⁾ Epistola absentium idem est quod sermo praesentibus, et qui mittit alteri literas, intelligitur praesens praesenti loqui. Bartole, asupra legei I Dig. de donationibus 39, 5.

²⁾ R. Rosseau: Traité théorique et pratique de la correspondance par lettres missives et télégrammes. Legris: du secret des lettres missives. Baudouin: des lettres missives. Vanier: des lettres missives, Revue pratique de droit français, t. XXI. R. Péret: L'inviolabilité du secret des lettres 1895. Dalloz: Lettres missives.

Iar dreptul civil, și comercial, regulează dreptul de proprietate a scrisorilor, formarea contractelor prin corespondență, usul ce poate face cine-va în justiție de asemenea scrisori; și împacă drepturile și puterea ce legea dă tatălui de familie asupra copiilor săi minori, bărbatului asupra femeii, tutorelui asupra pupilului, curatorului asupra interdicșului, cu necesitatea secretului scrisorilor.

II

Prima cestiune ce se impune din punctul de vedere juridic, spre a fi rezolvită, când este vorba de secretul scrisorilor misive, este aceea de a se ști cui aparține proprietatea unor asemenea scrisori?

Cestiunea aceasta s'a presintat, după cât ne aducem aminte pentru prima oară înaintea acestei înalte curți la 5 Mai 1893, când s'a pronunțat decizia cu No. 244.

În concluziunile ce am avut onoare a lua în acel proces, ziceam că cestiunea proprietății scrisorilor confidențiale este foarte gingașe; vom adăoga astăzi că această cestiune a dat loc în doctrină și în jurisprudență la diverse soluțiuni.

Ast-fel unii susțin ca proprietatea unei scrisori aparține destinatarului ¹⁾.

Alții susțin din contră că proprietatea aparține autorului scrisorii ²⁾.

Și în fine alții pretind că autorul și destinatarul sunt coproprietari unei asemenea scrisori ³⁾.

Aceste propozițiuni contradictorii, de și nu sunt esacte în generalitatea lor, totuși restrânse la unele cazuri determinate, nu sunt lipsite de adevăr.

Dreptul de a usa și de a dispune (*ius utendi et abutendi*) nu se poate aplica în mod absolut la proprietatea de care este vorba, de și destinatarul scrisorii devine proprietar prin transmisiunea făcută *animo donandi*.

Să'mi permiteți, domnilor, o mică digresiune spre a vă arăta părerea nemuritorului Lamartine în această materie. Iată, în adevăr, cum se exprima el ca raportor al proiectului de lege asupra proprietății literare din 1841. «Am pus scrisorile într'o categorie a parte: ele sunt manifestațiuni confidențiale în care omul, iar nu scriitorul, se predă el însuși confienței, iar nu publicității, fără a avea în vedere vre-un câștig. Lucrul acesta nu constituie în ochii noștri o proprietate, a căreia condițiune să poată fi regulată de o lege fiscală; ci o personalitate cărmuită și apărută de legile scrise asupra defăimării, asupra abuzului de încredere, și de legile ne scrise ale moralei, ale delicateței și ale onoarei. Legislațiunea conștiinței publice nu se scrie, ea să citește în opinia publică și în moravuri, și are drept pedeapsă desonoarea».

De Lally în sinul comisiunii însărcinată, în anul 1826, cu întocmirea unui proiect de lege asupra proprietății literare, credea că o scrisoare este dată numai spre a fi citită iar nu spre a fi publicată.

De asemenea Royer Collard cu aceiași ocaziune dicea: «a cugeta cine-va prin scrisoare, sau în *all chîp*, își conservă dreptul asupra cugetării sale. Nu este adevărat a dice că subscrierea unei scrisori constituie o transmisiune de proprietate».

Tot ast-fel se exprima de Valimesuil în aceeași co-

misiune când dicea că «trimiterea unei scrisori, nu este o transmisiune de proprietate pură și simplă, absolută, îndefinită; este din contră o transmisiune restrânsă și condițională; cel ce a primit o scrisoare a trebuit să păstreze pentru dînsul singur cugetările ce ea conținea; aceste cugetări au trebuit să rămăie în sinul amicitiei» ¹⁾.

Lăsând, domniilor mei, de o parte tot ce poate fi esagerat în aceste opinii, și mai ales modul cu care Lamartine înlătură acțiunea legii în această materie, vom dice că proprietatea scrisorilor misive este o proprietate sui generis, un drept de proprietate limitat, care se transmite sau se reține de o parte sau de alta, după obiectul și intențiunea presupusă a autorului, și a destinatarului.

Să pășim la aplicațiunea principiului inviolabilității secretului scrisorilor, ca să vedem până unde se poate întinde această inviolabilitate.

Pentru a atinge acest scop, trebuie să distingem între scrisorile de afaceri, și între scrisorile confidențiale, cari nu coprind de cât espresii de sentimente, de cugetări intime etc.

Ast-fel dacă o scrisoare este relativă la afaceri, la negociațiuni comerciale, conform art. 46 din codul de comerț, nu se poate tăgădui destinatarului dreptul de a dispune de dînsa pentru a 'și apăra interesele, și a dovedi dreptul său; el are, cu alte cuvinte, un drept de proprietate asupra scrisorii.

Destinatarul, ne dic, Aubry et Rau ²⁾, este autorizat a produce în justiție scrisoarea ce'i a fost adresată, când are un interes legitim a o face; de pildă când scrisoarea constată încheerea unei convențiuni ce a intervenit între el și espeditorul scrisorii; când formează pentru dînsul un titlu de creanță, de liberațiune, o mărturisire etc.; în toate aceste cazuri scrisoarea, prin însuși obiectul ei, este desbrăcată de veri-ce caracter confidențial și autorul ei nu se poate opune de a se produce în justiție.

Destinatarul mai poate a se servi de scrisoare ca un mijloc legitim de apărare, contra atacurilor injuste ale espeditorului, și a cere reparațiunea unui prejudiciu.

Acelaș drept aparține și moștenitorilor, și reprezentanților legali, ai autorilor și ai destinatarilor.

Dacă din contră este vorba de scrisori confidențiale, ce nu sunt relative la afaceri de interese, destinatarul, de și are dreptul de a le reține ca un adevărat proprietar, atunci când autorul nu'i a impus obligațiunea de a i le înapoia, sau de a le distruge, totuși, dreptul de proprietate asupra lor este limitat. Destinatarul nu poate dispune cătuși de puțin de niste asemenea scrisori,

Autorul lor a reținut un drept. Destinatarul nu poate publica corespondența ce a primit fără consimțimentul autorului, ³⁾ căci el are numai proprietatea scrisorii, a în-

1) Vanier, op. cit.

2) Vol. VIII, pag. 290.

3) Diderot opunându-se la proiectul de a i se publica corespondența espeditorului Falconnet dicea: „Când scrie cine-va din fuga conștiinței nu se spune, sau nu se spune cum ar fi trebuit spus (1)... suntem așa săraci, așa ticăloși, așa stenteroși, așa de ieneși, așa de eftini la vorbă că 'ți produce milă... Nu este necuvincios ca un om să se plimbe la el acasă în haină (halat) și scufie de noapte, dar trebuie să fie cine-va îmbrăcat cuivincios pe stradă la vizite, în biserică în public“.

1) Rousseau, op. cit. cap. II S. I. n. 5.

2) Dec. c. Limoge din 17 Iunie 1824.

3) Concluziile procurorului Fabreguettes S 81, 2. 215.

(1) Vaucenargues a dis: „Foarte rar vorbește și scrie cine-va după cum cugeta. Baudouin op. cit.

strumentului, iar nu și a gândirii, și a expresiunii. El nu are proprietatea literară, nici dreptul de reproducere, căci autorul s'a desesizat de o scrisoare ce conține o destăinuire a inimii sale, fără a conferi și dreptul de a se face us de simțămintele sale scrise pe hârtie. (1) Dreptul de a publica gândirea sa, a spus Jules Fabre, este cel mai personal din toate drepturile; este dreptul care nu admite partagiul pentru că el este cel mai intim legat de individualitatea omenească.

III

Am spus că dreptul penal garantează inviolabilitatea secretului scrisorilor: în adevăr cuvântul scrisoare presupune în mod implicit necesitatea secretului scrisorii. Dacă acest secret nu ar exista, ar dispărea sinceritatea și încrederea, cea ce ar aduce o sdruncinare în raporturile de amiciție, sau de comerț. (2) A ridica amiciilor absență mijlocul de a se întreține în mod confidențial, dicea Ciceron, este a rupe toate legăturile societății. Putem dar susține că o dată cu comerțul scrisorilor s'a născut și respectul secretului lor. Sancțiunea acestui respect este prevăzută în multe legislațiuni.

Când legislațiunea nu a prevăzut o pedeapsă, contra violării respectului ce se datorește secretului scrisorilor, conștiința publică și a luat sarcina a infiera pe culpabil.

Ciceron acuzând pe Antonie în senatul Romei dicea: «Et etiam literas quas me scripsisse diceret, revelavit in senatu homo humanitates expers; quind est hoc enim quam tollere e vita vitae societatem? quam multa joca solent esse in epistolis quae, prolata si sint inepia esse videatur! quam multa seria ne que tamen ulli divulganda! (2-e philippique) (3).

Legiuitorul nostru, prin articolul 156 din codul penal pedepsește cu închisoarea până la două ani, cu amenda de la 50-500 lei și cu interdicțiunea de a ocupa funcțiuni publice de la un an până la două pe funcționarul său agentul guvernului, ori al administrațiunei poștelor care va sustrage sau va deschide scrisori încredințate la poștă (4).

Secretul scrisorilor s'a considerat la noi așa de sacru în cât legiuitorul constituantei din 1866 l'a ridicat la înălțimea unui principiu constituțional; articolul 25 din constituție declară că secretul scrisorilor și al depeșelor telegrafice este neviolabil, cu toate că noi nu am avut a suferi de urmările faimosului cabinet negru, care la noi nu a existat, și care a jucat un mare rol în alte țări, precum în Franța sub Ludovic al XIII când violațiunea secretului scrisorilor devenise o armă îngrozitoare în mâna cardinalului Richelieu; sub Ludovic XIV și XV, ca și sub Napoleon I și al III.

Ludovic al XVI s'a încercat să distrugă cabinetul negru, impunând consiliului său să dea ordonanța din 18 August 1775, care a fost permergătoare decretelor adunării constituante, și care ordonanța suna astfel! Considerând că scrisorile poprite în mod ilegal, nu pot nici odată deveni obiectul unei deliberațiuni; că toate

principiile pun corespondența secretă a cetățenilor în rândul lucrurilor sante, de la care atât tribunalele, cât și particularii, trebuie să și deturneze privirea... Majestatea sa a găsit de trebuință să ordone ca autorii și complicii unui asemenea fapt, să fie urmăriți conform rigorei ordonanțelor».

Principiul inviolabilității secretului scrisorilor a fost introdus în constituția mai multor state. Belgia l'a prevăzut în articolul 22; Țările de jos în art. 154; Anstria în articolul 10 din legea din 1867; Spania în articolul 7 a legii din 30 Iunie 1876. Bulgaria în articolul 77 din constituția din 1879, Serbia în articolul 23 din constituția din 1888.

În Germania principiul nu este consacrat prin constituție, dar este prevăzut în ordonanțele postale.

În Anglia ne dice d. Péret (1) de la care am împrumutat cele mai multe din aceste amănunte, principiul secretului scrisorilor este foarte slab respectat, referindu-se d. Péret, în privința aceasta, la tractatul lui Babbie de drept public și administrativ. — Referindu-ne și noi la tractatul lui Bentham, de sofisme politice, vom adăoga că în Anglia, după cum spune acest autor, Ministrul de Interne are dreptul, dar numai el singur, să deschiză scrisorile private spre a le ceti. Cu toate acestea curțile de equitate au recunoscut adesea că destinatarul nu poate publica o scrisoare fără consimțământul autorului. Ast-fel prin decisiuni emanate de la aceste curți s'a poprit publicarea corespondenței lui Pope și Swift, și aceea a lordului Chesterfield cu fiul său. (2)

În Rusia legea nu admite publicațiunea scrisorilor misive de cât numai cu dublul consimțământ al destinatarului și al autorului.

Printre statele cari au înscris în constituția lor inviolabilitatea, de care este vorba, d. Péret mai citează pe Japonia care a înscris principiul în articolul 26 din constituția ei politică din 11 Februarie 1889, precum și statul Boliviei, care, de asemenea, a înscris principiul în articolul 11 § 2 din constituția din 15 Februarie 1878.

Nu ne putem mira în destul cum d. Péret, care, a mers așa de departe, până în Japonia, cu studiul său asupra legislațiunei streine, nu a dat peste articolul 25 din constituția noastră din 1866, și peste articolul 14 din constituția Elenă din 1843.

D. Disescu distinsul profesor de la facultatea de drept, în savanta sa operă curs de drept public român, vol. II pag. 469 după ce ne spune, cu mult cuvânt, că prescripțiunea articolului 25 din constituție, este o consecință a respectului ce se datorește persoanei omului, sub toate manifestările ei, apoi adăoga că legea noastră penală pedepsește numai pe agenții însărcinați din partea guvernului cu serviciul corespondenței, iar nu și pe particulari cari ar viola secretul scrisorilor; precum îi pedepsește articolul 460 din codul penal Belgian, și deci d. Disescu consideră ca incompletă sancțiunea legilor noastre actuale în această privință.

Cu toata că d. Disescu are dreptate când susține că sancțiunea nu este completă, — totuși se ne fie permis a crede, că chiar cu laconismul textelor codului nostru penal, nu tot-d'auna particularii se pot bucura de impunitate, când violează secretul scrisorilor.

(1) Labbé S. 81. I. 193. Dim. Alexandrescu expl. drept, civ. II p. 440.

(2) Péret op. cit.

(3) Vanier op. cit.

(4) V. art. XIV din legea telegrafelo-poștală din 5-16 Decembrie 1864 și articolele 80 și 81 din legile telegrafo-poștale din Iulie 1871 și Martie 1880.

1) Op cit.

2) Baudouin op. cit.

În adevăr un particular poate fi urmărit ca complice dacă, prin mijloacele prevăzute în articolul 47 din codul nostru penal, a ajutat sau a asistat pe funcționarul poștii care este urmărit ca autor principal.

Qiud însă când particularul a comis singur delictul?

În Franția unde articolul 187 din codul penal este tot așa de laconi, ca articolul 156 din codul nostru penal, s'a discutat în ședința comisiunii Adunării deputaților din 8 Aprilie anul corent 1895 o propunere de a se lărgi pedepsele relative la violarea secretului scrisorilor, și în înțelegere cu d. Trarieux ministrul justiției s'a adoptat un paragraf la articolul 187 în următoarea cuprindere: Afară de casurile prevăzute în primul paragraf al prezentului articol ver ce supresiune, ver ce deschidere de corespondență adresate terților, făcută cu rea credință se va pedepsi cu închisoarea de la 6 zile până la un an, și cu o amendă de la 16—500 franci, sau cu una numai din aceste două pedepse.

Nu cunoaștem dacă propunerea ast-fel modificată a devenit lege, dar un singur lucru trebuie să admitem de cert la noi, că de câte ori particularul a sustras singur scrisoarea spre a îi viola secretul, nu poate scăpa de aplicațiunea articolelor 306 și 308 din codul penal, fie că a sustras scrisoarea de la poștie, fie de aiurea; și trebuie să se aplice aceste articole, chiar autorului scrisorii, dacă a sustras-o pe când se afla în posesia destinatarului.

Dreptul Roman (L. 14 § 17 D. de furtis) dă destinatarului ca și espeditorului, ca și tuturor acelora cari aveau interes ca scrisoarea să nu fie sustrasă, dreptul de a urmări pentru furt.

În Franția, la 20 Octombrie 1893 un tribunal a decis conform art. 401 din codul penal că un jurnalist care a usat de scrisori sustrate, și le-a publicat în jurnalul său, s'a făcut complice al delictului de furt comis de acela care găsind scrisori pierdute de destinatar și le-a însușit ¹⁾.

Mulțumită dar articolelor 306 și 308 din codul penal credem că și la noi particularul care va comite fapte de violațiune a secretului scrisorilor, nu se va putea bucura ușor de beneficiul impunității.

IV

Principiul neviolabilității secretului scrisorilor dispare când interesele justiției reclamă lucrul acesta.

Justiția fiind apărătorul ordinii în societate, ea nu poate sta cu mâinile încrucișate în fața crimelor și delictelor, salus populi suprema lex esto.

Cu toată datoria ce are de a cruța, pe cât este cu putință, libertatea individuală, ea trebuie să se armeze cu toate mijloacele necesarii spre descoperirea adevărului.

La interpelarea făcută de Pierre Leroux în ședința Adunării Franceze din 23 Octombrie 1849, Odilon Barrot răspundea, că «Justiția are dreptul să intre în locuințele noastre, căci inviolabilitatea domiciliului nu este făcută pentru dânsa; ea are dreptul să pătrundă în secretele noastre casnice; cea mai mică hârtiuță scrisă, veră cât de confidențial ar fi conținutul ei, nu poate scăpa investigațiilor justiției, care are dreptul de a cerceta și descoperi adevărul ce interesează societatea.»

Conform acestui drept, articolul 84 din procedura noastră penală, dăce că judecătorul de instrucție se va transporta dacă va fi cerut, și va putea să se transporte și din oficiu, la domiciliul prevenitului ca să facă perchisițiunea hârtiilor, a lucrurilor și în genere a tuturilor obiectelor ce se vor judeca de folos pentru descoperirea adevărului. Iar art. 85 adaugă: judecătorul de instrucție va putea asemenea să se transporte și în locuri unde ar da cu socoteală că s'ar afla ascunse obiectele de care se vorbește în articolul precedent.

Prin urmare chiar și în sanctuarul poștii, justiția poate să pătrună ¹⁾. În cazul acesta, a dăis Curtea de Casație din Franția în secțiunii unite: «principiul incontestabil al inviolabilității scrisorilor nu este aplicabil; corespondențele prin care se urzesc și se comit atentatele la pacea publică, la proprietatea și siguranța cetățenilor, sunt o violațiune a dreptului, și es din clasa acelora care trebuie ocrotite de lege. Este imposibil de a admite, fără a atinge principiile de morală și de rațiune, ca administrațiunea Poștelor să serve pentru a acoperi impunitatea faptelor pedepsibile, și a sustrage un corp al delictului de la investigațiunile justiției».

Dacă însă Posta nu poate fi un asil mai inviolabil de cât domiciliul cetățenilor, nu este mai puțin adevărat, că acest drept al Justiției nu trebuie împins până la exces; justiția trebuie să procedeze cu multă înțelepciune ca să nu neliniștească niste oameni cinștii, asupra respectului ce se cuvine drepturilor lor.

V

Am mai dăis Domnilor, că legea civilă combină, împacă necesitatea secretului scrisorilor cu puterea ce ea conferă părinților asupra copiilor, bărbatului asupra femeii, tutorelui asupra pupilului și interdișului.

Un interes de un ordin social superior cere ca legea să restrângă libertatea civilă a unor persoane; ast-fel copilul minor este supus puterei părintești, femeia autorității bărbatului, interdișul direcțiunii curatorului. Exercițiul acestor puteri nu se poate să nu atingă câte o dată inviolabilitatea secretului scrisorilor și chiar proprietatea lor.

Una din însușirile puterei părintești este și obligațiunea părinților de a se ocupa de creșterea copiilor; ei trebuie a se îngriji de purtarea lor, de relațiunile lor, de desvoltarea spiritului și inimei lor. Prin urmare părintele și în lipsă muma are dreptul de a lua cunoștință de scrisorile ce sunt adresate copilului său minor, de a le reține și chiar de a le suprima. ²⁾

Dreptul acesta al părinților nu s'a tăgăduit nici o dată, copilul minor are mare nevoie de protecția părintească, a căreia putere este îndulcită prin iubirea naturală a părinților către copii.

Iată în adevăr cum se exprimă Réal în ședința corpului legislativ din 14 martie 1803 cu ocaziunea expunerii de motive relativă la titlul despre puterea părintească:

«Ne năstem slabi, înconjurați de boli și de necesități; natura voeșle ca, în această primă perioadă a vârștei, tata și mama să aibă o putere întreagă asupra copiilor lor, o putere de apărare și de protecțiune. La epoca pubertății copilul a observat deja, a cugetat. Dar din

1) Faustin Hélie instr. crim. IV No. 1820.

2) Demolombe, vol. VI No. 301 și 301 bis.

momentul acesta spiritul începe a exercita puterile sale; imaginațiunea începe a-și întinde aripele; și nici o experiență nu a format judecata. În momentul acesta, în care făcând primele pașuri în viață, lăsat fără apărare în mijlocul pasiunilor ce îl cuprind inima, trăind cu dorințe, exagerând nădejile sale, neobservând obstacolele, în momentul acesta mai cu seamă are nevoie ca o mână puternică să-l protejgă contra nouilor săi inimiți, să-l conducă printre stâncile primejdioase, să-l modereze pasiunile ce încep a-l copleși.

La această epocă copilul are nevoie de un povățuitor, de un prieten care să-i apere rațiunea contra seducțiilor de tot felul ce-l înconjoară. Numai puterea părintească poate procura toate aceste foloase, și adăoge la viața fizică viața morală, și în omul ce abia s'a născut să prepare pe celăteanul.

Dreptul părintelui de familie trece cu oare care restricțiuni la tutore și chiar la curatoarele interdicțiunii.

Între cât privește pe soți, este mai greu de a stabili condițiunile dreptului de a priveghea, și de a dispune de corespondență, de oare-ce căsătoria formează între soți o societate intimă, o solidaritate de simțăminte de interese și de onoare.

Moravurile, dice d-nu Labbé¹⁾ influențează ca și legea asupra puterii maritale. Această putere este consacrată prin lege, dar virtutea ei și modul de a o exercita o trage din moravuri.

Legile Englezești și americane recunosc femeii dreptul de corespondență nelimitat; bărbatul nu poate prinde corespondența confidențială a femeii sale; aceasta rezultă, în mod clar, dintr'o decisiune a a Curței de apel din Louisville din statele unite ale Americii.

Această doctrină, care pentru respectul independenței individuale, nesocotește autoritatea, și sfărâmă fundamentul unității în familie, este, dice d. Labbe, împărțită de Laurent, unul din cei mai stimați jurisconsulti Belgieni.

În adevăr, iată ce dice savantul profesor al Universității din Gand, în opera sa Principes de droit civil francais v. III no. 83, pag. 114. «În pisma codului care menține vechile tradițiuni, egalitatea domnește în căsătorie ca și în ordinea politică; nu domnește protecția și asuprirea, ci afecțiunea, legătura sufletelor; nu este un stăpân ce impune voința sa rubei sale care o suferă; decisiunile se iaă prin căile deliberațiunii comune, și prin concursul consimțământului.

Între cât ne privește, este imposibil a admite o asemenea egalitate între soți.

Diferința ce există în ființa soților, dicea Portalis în expunerea de motive a art. 213 codul civil (al nostru 195) presupune o diferență și în drepturile și datoriile lor respective.

Codul civil supune pe femece autorități bărbatului. În virtutea acestei autorități bărbatul are dreptul de a lua cunoștința de scrisorile femeii sale, a le lua chiar, și a cere comunicarea lor de la poștie.

Dacă însă bărbatul abuzează de dreptul său într'un mod brutal față de soția sa, o femece onestă, fără prihană; dacă bărbatul, după exemplul ce ne dă Rousseau unei femeii ce l'a urmat departe de părinții ei, de familia sa, îi interdicte verice comerțu epistolar cu rude respectabile, este evident că un asemenea abus de au-

toritate care degenează în tiranie, poate fi considerat ca injurii grave, și poate da loc la aplicațiunea articolului 212 din codul civil.

Femecea însă, ne având autoritate legală asupra soțului ei, nu poate avea nici ue drept legal de a controla corespondența lui, nici cere să-i fie comunicată, ea însă se poate servi de scrisorile și de conceptele ce pot compromite pe bărbat, și pe care, din nebagare de seamă, le ar fi uitat el în vre un loc din domiciliul comun.

În procesele de despărțenie, procese de o natură foarte tristă și dureroasă, cu o procedură specială, judecătorul poate căuta probele în sânul familiei; el are dreptul a căuta chiar în secretul scrisorilor confidențiale probe; eăci în scrisorile confidențiale se pot celi injurii sângeroase, expresiuni de ură, de imputațiuni rușinoase; în conținutul unor asemenea scrisori adresate unui al treilea, mai adesea unui complice, se poate afla mărturisirea adulterului, decă o asemenea probă poate fi produsă în justiție.

S'a pus însă întrebarea, care poate fi origina posesiunii unor asemenea scrisori de către soțul ce le produce în justiție, spre a și susține cererea sa?

Fără a ne opri la diferitele opinii ce s'aă manifestat în privința aceasta, vom susține opinia acelor care cred că din cauza naturii intime și secrete ale motivelor de discordie, din cauza situațiunii respective a soților, dreptul de investigațiune are oare cum o latitudine privilegiată. Posesiunea scrisorilor fie provenită din întâmplare, fie prin mijloace puțin scrupuloase, și pe care buna cuviință le desaprobă, această posesiune rămâne juridicamente legitimă, și poate să serve ca probă înaintea justiției, afară numai dacă posesiunea unor asemenea scrisori nu și are origina în vre un delict¹⁾.

Într'un proces de adulteriu înaintea Curței de apel din Paris, bărbatul a produs ca probă a delictului scrisori ce femecea sa scrisese complicei săi, și pe care acest complice le vându-se bărbatului pe suma de 4000 lei. Prevenita a cerut ca aceste scrisori să nu fie luate în considerație, din cauza mijlocului nedemn prin care ele aă trecut în posesia bărbatului. — Curtea de apel nu a admis acest mod de apărare al femeii.

Recursul contra decisiiei curței de apel, citată mai sus, a fost respins de Curtea de casație prin următoarea decisiune:

«Având în vedere că inviolabilitatea scrisorilor este un principiu de înaltă moralitate ce interesează mai cu seamă ordinea publică; dar respectul ce acest principiu comandă, nu este așa de absolut, în cât să nu poată prin excepțiune ceda într'o măsură oare-care, în interesul adevărului în materie de justiție criminală; că fără îndoială chiar în această materie, nu s'ar putea aduce vre o atingere la principiul inviolabilității secretului scrisorilor prin mijloace delictuoase proibite de lege; dar că pentru a face să se respingă de justiția criminală proba unui delict sau crimă ce ar resulta dintr'o corespondență produsă înaintea ei, nu este destul ca corespondența să fie obținută prin mijloace care, ne fiind culpabile în ochii legii, ar putea vătăma oare-care scrupuluri».

¹⁾ Demolombe du mariage II 394 nu face nici o distincțiune în privința originii proveninței. De aceeași opinie este și d. Alexandrescu Tom, I, partea II, pag. 142 op. cit.

«Având în vedere, specialmente, că în cea ce concerne proba delictului de adulteriu, urmărit de bărbat contra femeii sale, aceasta are în virtutea autorității domestice ce legea îi recunoaște, drepturi întinse de investigațiune, sau pentru a descoperi probele injuriei făcute onoarei sale, sau pentru a ajuta a depărta din familia sa un copil ce nu-l recunoaște ca al său : Că este imposibil de a i se refusa pentru protecțiunea intereselor sale și ale familiei sale, o latitudine de acțiune privilegiată».

«Că ar fi excesiv de a exclude ca ne demnă de justiție ori-ce probă obținută de dânsul prin mijlocul unui procedeu sau espedient la care nu a recurs de cât sub influența unui mobil onorabil în fond, și în vedere unui delict ce justiția recunoaște de constant».

În cazul, însă, în care posesorul scrisorii ar refusa bărbatului comunicarea scrisorilor, acesta ar putea să-l silească prin tribunal a arăta ca martor care este conținutul scrisorii ¹⁾.

Domnilor judecători sunt nevoit a mă opri aci cu desvoltările ce am dat materiei, de și am atins un număr foarte mic din casurile multiple și variî ce se pot presenta înaintea tribunalelor spre a fi rezolvite, pentru că mă tem să nu trec peste cadrul restrâns al discursului de deschidere. Cu toate acestea nu voi putea termina această disertațiune, fără a atinge încă o cestiune de mare însemnătate, și care este controversată în doctrină.

Tot d'auna când o parte cere să producă în justiție o corespondență, trebuie neapărat a se determina caracterul acestei corespondențe, căci producțiunea va fi sau nu permisă, dupe cum se va decide că scrisoarea este sau nu confidențială ; și nu se poate tăgădui că judecătorul este chemat a decide lucrul acesta ;

În majoritatea casurilor el poate să și formeze convicțiunea despre oportunitatea producțiunii, din pledările litiganților sau din alte împrejurări fără a fi nevoie de cetirea scrisorilor.

Quiuid însă când el nu are alt mijloc spre a și forma opinia de cât cetirea conținutului scrisoarei ?

În asemenea cas cum are să procedeze tribunalul ca să ia cunoștință de conținutul corespondenței ?

Cetirea se va face în prezența părților, sau fără prezența lor, în camera de deliberație ?

D. Labbé susține că cetirea trebuie făcută față cu părțile. El dice ¹⁾ că numai în interesul moravurilor cestiunea poate suferi o excepțiune. Regula contradicțiunii între interesați nu suferă vre-o derogățiune. Legea nu admite nici o derogățiune în civil asupra fondului unei afaceri litigioase ; cu alte cuvinte Labbé cere ca discuția să se facă tot-d'auna asupra fondului procesului.

Cu toată autoritatea D-lui Labbé nu esităm a fi de părerea contrarie, și suntem în bună companie, căci ne aflăm alături cu Rousseau ²⁾ Vanier ³⁾ Legris ⁴⁾ Baudouin ⁵⁾ Péret ⁶⁾.

În adevăr cetirea scrisorilor în ședință publică desleagă de fapt cestiunea oportunității sau ne oportunității producțiunii lor ; ceea ce ar fi o atingere a respectului ce se datorește secretului, și ar da loc la indiscrețiunii foarte păgubitoare pentru părți. Cu drept cuvânt dar Curtea de Casație din Franca a decis ¹⁾

că în cazul de care ne ocupăm fiind vorba de o simplă măsură de instrucțiune, judecătorii au dreptul de a lua cunoștință de conținutul scrisorilor în camera de consiliu fără asistența părților.

Termin Domnilor, presimțindu-vă tabela statistică a lucrărilor Curței pe anul judecătoresc trecut 1894-1895.

Domn le procuror general,

În ajun d'or ne stă muta sediul, de astă-dată pentru tot-d'a-una, în edificiul anume înălțat în onoarea și pentru serviciul justiției și a reprezentanților săi legali, azi când puține zile ne mai desparte de momentul în care avem să părăsim locul unde Curtea de casațiune și-a ținut ședințele în timp de un pătrar de secol, un lustru și doi ani, de la 1863, anul al 2-lea al înființării sale și până în prezent, ora natural, era just, ca în discursul D-voastră de reintrare de estimp, să aruncați o ochire îndărăt să ne schițați în tablou al vieții juridice petrecute aci.

Făcând acesta ne-ați procurat tuturor o vie plăcere pentru care ve mulțumiți ; iar nouă acestora cari ca mine, mai bătrâni și mai vechi în Curte, ne-am trecut aci mai toată viața, o adâncă emoțiune, acea emoțiune ce se provoacă firește în om când îi amintești ani depărtați, când îi vorbești de aceia, colegi, amici, rude cu cari, trecuți azi în vecăcie, a conviețuit și conlucrat odată.

Figura multora din predecesorii noștri lucește încă vie înaintea acelora dintre noi care i-am cunoscut, îndopodită cu acea virtute socială ce îi caracteriza în deosebi, virtute atât de necesară în senul corpurilor judecătorești, fără de care cu greu se poate face ca viața în comun să fie în adevăr plăcută, munca colectivă, facilă și spornică : voiți să zic urbanitatea, acea politeț și acea modestie pentru care istoria aduce un strălucit omagiu în persoana vechilor Romani. Omagiu sub toate raporturile bine meritat, căci urbanitatea într'un om nu e de cât sau fructul spontan al unor naturi rare cu deosebire bine inzestrate, ori produsul unei culturi și a unei educațiuni foarte îngrijite.

Archivele Curții noastre spun cea ce predecesorii noștri și noi am făcut aci : serviciile ce am adus justiției, progresele ce am realizat în jurisprudență. Ele sunt cartea vieții noastre de la 1862 și până azi, carte în care găsim de ce să ne mândrim, în care întâlnim și lucruri pe cari azi nu le putem aproba fără rezervă. Toate, fără osebire de valoare, vor fi transferate de aci în noul local. După aceia va veni și rândul nostru de a ne strămuta sediul. De ce n'am încerca și cu această ocaziune, și împreună cu noi și ceilalți membrii ai magistraturii, ca triagiul ce nu se putea realiza cu archivele, să se împlinescă cât cu puțință, în ce privește însușirile noastre personale. Zicându-ne fie-care ca înțeleptul: *Homio sum et nihil a me humanum alienum puto*, de ce nu ne-am supune din nou, înainte d'a trece Dâmbobița, unui sincer examen de conștiință cu voința fermă prealabil luată d'a ne lăsa aci, pe malul stâng, defectele, d'a ne lua cu noi, pe malul drept, numai calitățile. Suntem o adunare de înțelepți, ne bucurăm în tot cazul, în ochii chiar a celor mai greoi întru a recunoaște meritele altora, de o tare presumpțiune de înțelepciune față de care de sigur, suntem cu toții decisi a nu procura nimănui vre-o dată plăcerea d'a putea invoca cu succes proba contrară.

¹⁾ Demolombe op. cit. II p. 472. Vanier, op. cit.

²⁾ loc. cit. ³⁾ id. ⁴⁾ id. ⁵⁾ id. ⁶⁾ id.

¹⁾ 9 Februarie 1881.

De la cine mai cu drept cuvânt, mă întreb, ca de la membrii unei asemenea companii, se poate oare aștepta acele continue silințe, acele victorii morale interne, necesare pentru a atinge cât mai de aproape ținta, idealul pe care Gothe l-a formulat în una din maximele sale favorite și a cărei realizare o urmăse cu predilecție? *A face din viața sa un tot armonios, a menține pururea un raport statornic, un legământ indisolubil între sine și opera sa.*

Opresc aci cu regret, Domnule procuror general, răspunsul meu la discursul D-voastră de deschidere, pe care, în acest an, împrejurări independente de voința D-voastră, v'a împedicat de a mi'l comunica după obiceiul mai de timpuriu, așa că sunt abia câte-va zile numai de când am putut lua cunoștință de subiectul lui special: *Secretul scrisorilor*, subiect pe care Pați tratat cu competența și talentul ce deosebesc tot-d'anna lucrările D-voastră.

Anul judecătoresc 1895—1896 e deschis.

COMPUNEREA CURȚILOR ȘI TRIBUNALELOR

Curtea de Casație. : Prim-președinte d. C. E. Schina, Prim-grefier C. Cristescu.

Secția I: Președinte d-l Gr. Lahovary; membrii d-nii: Ch. Pherekyde, Al. Gianni, C. C. Stănescu, N. Predescu, Remus N. Opreanu, D. Tacu și G. P. Petrescu.

Grefier A. Nenoveanu.

Secția II: Președinte: d-l N. Mandrea; membrii d-nii: Al. Degre, D. Hănțescu, I. Prodan, G. Liciu, D. Cuculi, Gr. M. Buieliu și S. Populianu.

Grefier I. D. Andronescu.

Parchetul: Procuror general: G. Filitti; procuror d-l, Cîru Oeconomu.

Curtea de Apel din București:

Secția I. Prim-președinte, d. Adolf Cantacuzino; membrii: d-nii Duca, Iulian, Bagdat, Manolescu, Burea.

Secția II. Președinte, d-l Kivu; membrii: d-nii Cerechez, Eustași, Tr. Djuvara, Paleologlu, Dâmboviceanu.

Secția III. Președinte, d-l G. E. Schina; membrii: d-nii Economu, Popescu, Atanasovici, Costescu, D. Giuvăru.

Camera de depure sub acuzație: d-nii Dâmboviceanu, Burea, Economu.

Parchetul: Procuror general d. I. Duca; procuror de secție d-nii: St. Stătescu, C. N. Tătăranu și Zamfirescu.

Tribunalul Ilfov:

Secția I. Prim-președinte, d. Bossy, judecători: d-nii Florescu și Vlasto; supleant, d-l Zissu.

Secția II. Președinte, d-l Mavrodin; judecători, d-l Mavrus; supleant, d-l Manu.

Secția III. Președinte, d-l Florian; judecător d-l Crăznanu; supleant, d-l B. Catargi.

Secția comercială Președinte, d-l Henri Catargi; judecători: d-nii Miclescu, Stambulescu, Râmnicănu; supleant, d-l Gănescu.

Secția de Notariat. Președinte, d-l Ștefănescu; judecători: d-nii Obedenaru, Oscar Niculescu, Naumescu; supleant, d. Filitis.

Judecători de instrucție d-l Sărățianu de la cabinetul 3 este atașat pe lângă secția 1 a; d-l Urlășeanu de la

cabinetul 4 este atașat pe lângă secția a 2-a; d-l Șuțu de la cabinetul 2 este atașat pe lângă secția a 3-a; dl. Vlădescu de la cabinetul 5 este atașat pe lângă secțiile de comerț și notariat,

Cabinetul No. 1 e vacant.

Judecători sindici: d-nii M. Cristea și Gr. V. Maniu.

Parchetul: Prim-procuror: d. C. Paraschivescu, procuror de secție d-nii: I. Mitilineu, G. Bădescu, C. Cernescu, V. Miclescu, Al. N. Săulescu.

BIBLIOGRAFII

A apărut:

TRATATUL DE DREPT COMERCIAL

PARTEA III-a VOL. I

DE

G. N. TONEANU

Av. cat. Galați

Se află de vânzare pe preț de 2 lei la autor în Galați, la librăria «Socec» în București, «Șaraga» în Iași și la administrația «Curierului Judiciar». Asemenea partea I și a II-a pe preț de 10 lei ambele.

A apărut întâiul volum

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

de

PROCEDURA CIVILA

coprinzând

LEGEA JUDECĂTORIILOR DE PACE

ACȚIUNILE POSESORIE

ACȚIUNEA DE REVENDICARE

ACȚIUNE de GRANȚIUNE și HOTĂRNICII

EXPROPRIAREA PENTRU CAUSA DE UTILITATE PUBLICĂ

de

DIMITRIE CHEBĂPCI

Doctor în drept, Avocat

Se află de vânzare la Tipografia d-lui Gr. Panaitescu, Pasagiul Carageorgevici și la Librăria Alcalay.

Prețul 12 Lei

A apărut:

CELE PATRU EVANGHELII

MATEIŪ-MARCU-LUCA-IOAN

Ediția conformă textului de la Neamțu

Aprobat de Sântul Sinod al Sântei Biserici autocefale ortodoxe române și de ministerul cultelor și instrucțiunii publice, cu explicațiunile morale asupra Evangheliilor Dominicale, pentru usul gimnasiilor, școlilor normale și al domnilor institutori și învățători, vești pag. 201, precum și a părților de lectură prevădute în programa școlilor primare urbane și rurale de ambe-sexe pagina 235, de

Economul I. CONSTANTINESCU

profesor de religie la școala normală de instituteare din București

Preciul 1.50

De vânzare la autor strada Olimpului No. 19.